

LVPW

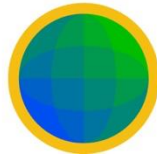
Beroepsprofiel

Van de Landelijke Vereniging Psychosociaal Werkenden
Herzien naar aanleiding van de wijzigingen van de algemene
ledenvergadering op 4 juni 2011

Inhoudsopgave

1. INLEIDING ALGEMEEN	3
1.1. DEFINITIE.....	3
1.2. DOEL.....	3
1.3. FUNCTIE, ALGEMEEN.....	3
1.4. FUNCTIE, VOOR DE LVPW.....	3
1.5. TOEKOMST EN ACTUELE AANPASSINGEN.....	3
2. DOEL VAN DIT BEROEPSPROFIEL?	4
2.1. INTERNE ERKENNING.....	4
2.2. STATUS VAN HET BEROEPSPROFIEL.....	4
3. ALGEMENE UITGANGSPUNTEN	5
3.1. DEFINITIE 'PSYCHOSOCIALE PROBLEMATIEK'.....	5
3.2. DEFINITIE 'PSYCHOSOCIALE HULPVERLENING'.....	5
3.3. MENSBEELD.....	5
3.4. PLAATS BINNEN DE GEZONDHEIDSZORG.....	6
3.5. SPECIFIEKE KENMERKEN VAN 'PSYCHOSOCIAAL WERK'.....	6
3.6. BEROEPCATEGORIEËN EN BEROEPSVELDEN.....	7
3.7. BEROEPSREGISTER MET DEELREGISTERS.....	8
3.8. INTENTIE VAN GEREGISTREERDE LEDEN.....	8
3.9. HBO WERK- EN DENKNIVEAU.....	8
3.10. PSYCHOSOCIALE OPLEIDINGSACHTERGROND.....	9
3.11. DE KWALITEITSCRITERIA, REGISTRATIEVOORWAARDEN.....	10
3.12. LICENTIE.....	10
3.13. CRITERIA VOOR VERLENGING VAN DE LICENTIE.....	10
3.14. LEDEN VAN DE LVPW.....	10
4. PSYCHOSOCIAAL HULPVERLENER	12
4.1. DEFINITIE 'PSYCHOSOCIAAL HULPVERLENER'.....	12
4.2. FUNCTIEOMSCHRIJVING PSYCHOSOCIAAL HULPVERLENER.....	12
4.3. ALGEMENE TAAKGEBIEDEN EN BEROEPSTAKEN.....	14
4.4. BEROEPSTAKEN PER TAAKGEBIED.....	14
4.5. TAAKGEBIEDEN EN BEROEPSTAKEN I.V.M. PRAKTIJKVOERING.....	19
5. PSYCHOSOCIAAL THERAPEUT	21
5.1. DEFINITIE.....	21
5.2. ALGEMEEN.....	21
5.3. BEROEPS(DEEL)REGISTER VOOR PSYCHOSOCIAAL THERAPEUT.....	21
5.4. TAAKGEBIEDEN EN BEROEPSTAKEN.....	21
6. DE PSYCHOSOCIAAL TRAINER	23
6.1. DEFINITIE 'PSYCHOSOCIAAL TRAINER'.....	23
6.2. ALGEMEEN.....	23
6.3. BEROEPS(DEEL)REGISTER VOOR PSYCHOSOCIAAL TRAINERS.....	23
6.4. TAAKGEBIEDEN EN BEROEPSTAKEN.....	23

1. Inleiding algemeen

1.1. Definitie

Het Beroepsprofiel van de LVPW is het basisdocument waarin de functiebeschrijving, met de daaraan verbonden taakgebieden en beroepstaken van de psychosociaal werkenden, worden beschreven.

1.2. Doel

Het Beroepsprofiel dient als instrument om duidelijk te maken op welke kwaliteiten een beroepsbeoefenaar kan worden aangesproken: wat doen zij en waar staan zij voor? Dit doel sluit aan bij de wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG). Deze wet heeft als doelstelling de kwaliteit van de beroepsbeoefening te bevorderen en te bewaken. Op die manier wordt de patiënt / cliënt beschermd tegen ondeskundig en onzorgvuldig handelen door beroepsbeoefenaren.

1.3. Functie, algemeen

Dit Beroepsprofiel dient voor onze beroepsgroep als middel om de kwaliteit, de positie en de wijze van uitoefening van het beroep te bevorderen en te bewaken

Voor beroepsopleidingen kan dit beroepsprofiel een instrument zijn, aan de hand waarvan de kwaliteit van een opleiding wordt vastgesteld en getoetst. De functieomschrijving met de daaraan verbonden taakgebieden en beroepstaken per beroepscategorie, kunnen als uitgangspunt dienen voor het ontwikkelen van eindtermen van de desbetreffende beroepsopleiding. Deze eindtermen vormen op hun beurt het uitgangspunt voor het ontwikkelen van het opleidingsprogramma.

1.4. Functie, voor de LVPW

Dit beroepsprofiel is samen met de beroepscode de grondslag voor de registratie van psychosociaal werkenden in het beroepsregister van de vereniging. Het Beroepsprofiel en de Beroepscode zijn uitgangspunt voor de kwaliteitsbewaking van de beroepsuitoefening, voor de wijze van toetsen en voor de ontwikkeling van het Klacht- en Tucht recht. De door de LVPW te organiseren scholing is daar ook op gebaseerd.

1.5. Toekomst en actuele aanpassingen

In de komende jaren zal het Beroepsprofiel worden aangevuld en aangepast aan nieuwe ervaringen, aan andere ideeën en aan de ontwikkelingen binnen het beroepsveld.

2. Doel van dit beroepsprofiel?

2.1. Interne erkenning

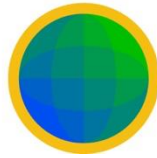
In november 1996 werd het eerste Beroepsprofiel van de LVPW door de leden vastgesteld. Dit document bleek in de praktijk te algemeen gesteld. Het sloot niet aan bij de grote diversiteit aan beroepsbeoefenaren binnen de vereniging. Dat maakte dat er geen goede basis was voor kwaliteitstoetsing en kwaliteitsbewaking; ook de organisatie van aanvullende scholing had daarmee geen efficiënt uitgangspunt.

Vanuit de leden was er steeds weer een luide roep naar de één of andere 'erkenning' van het beroep. Onderzoek naar de mogelijkheden tot aansluiting bij een overkoepelende organisatie gaf geen uitsluitsel over de realiteit van zo'n erkenning. Tegen het einde van de crisisperiode (december 1998) dreigde de vereniging zichzelf op te heffen. De impasse werd echter doorbroken met het besluit om zelf orde op zaken te stellen; doel was om in eerste instantie tot een interne erkenning te komen van de individuele leden op basis van toetsing van opleidingsniveau en beroepservaring. Het idee daarbij is dat zodra de interne profilering een feit is, vanuit 'kracht' naar buiten getreden kan worden. Met recht kan dan onder andere ook bij zorgverzekeraars worden aangeklopt voor vergoeding van consulten en trainingen.

2.2. Status van het beroepsprofiel

Dit Beroepsprofiel vormt het officiële uitgangspunt van de vereniging aan de hand waarvan leden en zich aanmeldende kandidaat - leden worden getoetst voor registratie. De toetsingsprocedure die in het Registratiereglement wordt beschreven, werd ontwikkeld met dit beroepsprofiel als uitgangspunt. Ook het systeem van kwaliteitsbewaking zal aangepast worden aan de uitgangspunten van het beroepsprofiel. Leden die voldoen aan de gestelde criteria van opleiding en ervaring krijgen van de LVPW een licentie voor een periode van twee jaar. In die periode dient het desbetreffende lid te voldoen aan criteria betreffende scholing, cliëntcontacturen en intervisie om een continuering van de licentie te bewerkstelligen.

Het Beroepsprofiel en de Beroepscode dienen als uitgangspunt voor ontwikkeling en implementatie van het Klachten Tuchtrecht.

3. Algemene Uitgangspunten

3.1. Definitie 'psychosociale problematiek'

Psychosociale problemen zijn moeilijkheden of vraagstukken waarmee een persoon te maken heeft, die zijn dagelijks functioneren zodanig beïnvloeden, dat hij niet kan doen wat hij wil doen, of wat redelijkerwijs van hem verwacht mag worden.

Psychosociale problematiek ontstaat en houdt stand door de manier waarop het eigen bestaan wordt beleefd in relatie tot de gegeven omstandigheden (relationeel, sociaal, politiek, en/of maatschappelijk). Deze beleving wordt gekleurd door de persoonsgebonden existentiële en spirituele ideeën: zij bepalen de manier waarop waarnemen, denken, voelen en handelen gestalte krijgen.

De psychische of psychosomatische status van het desbetreffende individu houdt grotendeels verband met bovengenoemde factoren en de beleving daarvan.

'Sociaal' heeft betrekking op onder andere: wonen werken, relaties, opvoeding, scholing, kinderopvang.

'Maatschappelijk' verwijst onder meer naar het functioneren van overheidsinstanties, sociale (on)rechtvaardigheid, problemen tussen bevolkingsgroepen, milieuproblematiek, het spanningsveld van de arbeidsmarkt, alle vormen van discriminatie, verborgen armoede.

'Politiek' verwijst naar het beleid en de organisatie van het staatkundige leven, in de gegeven omstandigheden; dit op zowel plaatselijk, regionaal, landelijk, Europees als mondiaal niveau.

'Existentieel' verwijst naar o.a. overtuigingen, ideeën, meningen, gevoelens over het leven in het algemeen en het eigen bestaan in het bijzonder.

'Spiritueel' verwijst naar o.a. overtuigingen, ideeën, meningen, gevoelens die de geestelijke levenshouding van het desbetreffende individu bepalen.

3.2. Definitie 'psychosociale hulpverlening'

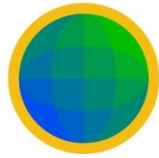
Psychosociaal werk is een kortdurende, interpersoonlijke, professionele activiteit die uitgaat van een methodische benadering in een gestructureerde setting. Het werk is gebaseerd op ethische richtlijnen, vastgelegd in de Beroepscode van de LVPW. De activiteit richt zich op het helpen overwinnen van situationele en/of ontwikkelingsproblemen. Bij dit proces kunnen zaken van persoonlijke, psychologische, sociale, maatschappelijke, existentiële, spirituele en educatieve aard aan bod komen.

3.3. Mensbeeld

De vereniging hanteert een holistisch mensbeeld. Uitgangspunt bij dit mensbeeld is dat geest en lichaam een onlosmakelijke eenheid vormen. Hierbij hoort de overtuiging dat de mens ook niet los gezien kan worden van de mensen waarmee hij een gemeenschap vormt en de wereld waarin hij leeft. Veel psychosociale problematiek vindt haar oorsprong in het zich afgescheiden denken en voelen van het lichaam en of van delen van de persoonlijkheid en/of van de 'buitenwereld'.

Bij het mensbeeld dat door de vereniging wordt gehanteerd horen een aantal kernwaarden die als uitgangspunt dienen bij psychosociale hulpverlening:

- Het leven heeft zin om geleefd te worden;

- Mensen zijn in staat om hun eigen leven vorm te geven, verbonden met de omstandigheden waarin zij leven;
- Ieder mens heeft helende krachten in zich;
- Elk mens heeft ten diepste de wens om 'zichzelf' te zijn;
- Ieder mens kan dat wat hij heeft geleerd, integreren in het alledaagse leven.

3.4. Plaats binnen de gezondheidszorg

Psychosociaal werk is nog betrekkelijk nieuw. Het beweegt zich binnen het veld van de gezondheidszorg tussen psychotherapie enerzijds en maatschappelijk werk anderzijds. Psychosociaal werk voldoet aan de toenemende vraag van mensen waarvoor psychotherapie, voor de ervaren problematiek, een te zwaar middel is en die door maatschappelijk werkenden onvoldoende kunnen worden geholpen.

Beroepsbeoefenaren houden zich in het algemeen bezig met hulpverlening aan personen met psychosociale problematiek. De werksoorten binnen het psychosociaal werk zijn breed en gevarieerd. De psychosociaal hulpverleners kunnen werkzaam zijn in de geestelijke en lichamelijke gezondheidszorg, het onderwijs en educatie, personeel en organisatie, zelfhulporganisaties, residentiële setting, of als zelfstandig praktijk voerende.

3.5. Specifieke kenmerken van 'psychosociaal werk'

De nadruk van psychosociale begeleiding ligt op het terrein van persoonlijke groei en ontwikkeling van de cliënt, in relatie tot het functioneren in de (werk)omgeving. Daarbij richt de begeleiding zich op de samenhang tussen de persoonlijke en in de context bepaalde problematiek. De psychosociale hulpverlening richt zijn begeleiding zo in dat de handelingsbekwaamheid van de cliënt toeneemt, waardoor hij zelfstandig, vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid, vorm geeft aan de verbetering van zijn functioneren. De begeleiding van een Psychosociaal Hulpverlener richt zich op de hele mens en vertrekt niet vanuit een psychopathologisch model.

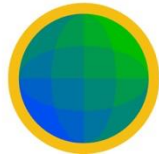
Bij de psychosociale hulpverlening is er sprake van een laagdrempelige begeleiding omdat er geen wachtlijsten zijn en omdat geen verwijzing van een arts nodig is. De toegevoegde waarde van de psychosociale hulpverlener blijkt uit het feit dat de hulpverlening aansluit bij specifieke vragen en problemen in onze samenleving. Psychosociaal werk doorbreekt de opsplitsing in echelons, of in professionele deskundigheden, die in andere vormen van hulpverlening veelal bestaat. De volgende onderscheidende factoren zijn daarbij vermeldenswaard.

Somatiseren en medicaliseren

Het reduceren van klachten tot een medisch of somatisch probleem komt, volgens de visie van de LVPW, (te) veel voor in de gezondheidszorg. Zo krijgen vooral cliënten met een lagere sociaal-economische status eerder een medische behandeling met pillen, dan een psychologische behandeling. De psychosociale hulpverlener, met zijn laagdrempelige ingang, biedt deze groep cliënten een goed en haalbaar alternatief. Daarnaast is er een in omvang toenemende groep mensen die inziet dat er naast medicatie ook een andere benadering van hun problematiek van belang is. Bij het doorbreken van deze zogenaamde "somatische fixatie" (Grol e.a. 1983) worden kosten bespaard en wordt de druk op de beperkte medische zorg verminderd.

Geen pathologische problemen

Er is een groep cliënten waarbij sprake is van een vermindering van het functioneren. Een beoordeling volgens de GAF-schaal, op as 5 van de methode DSM IV, is dus mogelijk, maar geeft onvoldoende aanknopingspunten om het probleem binnen definities te plaatsen. Een reguliere behandeling wordt dan niet aangeboden. Personen uit deze groep blijven echter een problemen ervaren waar zij individuele begeleiding voor zoeken. De Psychosociaal Hulpverlener kan hier goed op inspelen.

'Normale mensen' met alledaagse problemen

In onze veranderende samenleving vragen 'niet-zieke', 'normale' mensen steeds vaker aandacht voor moeilijkheden die hun welzijn in de weg staan. Veel van deze mensen komen terecht bij hun huisarts. Door het huidige tekort aan huisartsen is er onvoldoende tijd en aandacht voor deze 'patiënten'. Bovendien zijn huisartsen niet specifiek geschoold om mensen met deze alledaagse moeilijkheden te begeleiden. De problematiek van deze mensen is niet 'zwaar' genoeg om hen te verwijzen naar een 'psychotherapeut', terwijl de AMW of de SPV daar niet specifiek voor is opgeleid. Vooral de psychosociale hulpverleners zijn goed toegerust om deze mensen te begeleiden.

Autonomie

Er is een steeds groter wordende groep mensen die hun problemen als kans zien voor hun persoonlijke groei en ontwikkeling. Het is de groep die zelfbewust eigen leven vorm wil geven. Deze groep vindt steeds vaker de weg naar een begeleider of een hulpverlener, zoals de psychosociaal werkende, die daartoe specifiek is opgeleid. Het exploreren van de autonomie van mensen blijkt een groot zelfhelend vermogen vrij te maken. Zelfs experimenten in de psychiatrie wijzen er op dat, bij het teruggeven van de eigen verantwoordelijkheid aan mensen, het functioneren verbetert en de zorgvraag afneemt.

Psychosociale hulpverlening vertoont een inhoudelijke overlapping met flankerende beroepsgroepen zoals, onder andere, Psychotherapeuten, Psychologen, Maatschappelijk Werkers, Sociaal Psychiatrisch verpleegkundigen (SPV). Er zijn echter ook verschillen. Het 'Algemeen Maatschappelijk Werk' (AMW*)?, dat de hulpverlening richt op het leren hanteren van maatschappelijke, materiële of sociale problemen, werkt van oudsher klachtgericht en betreft de omgeving bij de behandeling, terwijl de psychosociaal hulpverlener persoonsgericht werkt. De begeleiding van de Maatschappelijk Werker is een combinatie van informatie, advies, bemiddeling en concrete dienstverlening. Het onderscheid van Psychosociaal Werkenden met Psychiaters, Psychotherapeuten en Psychologen is dat deze hulpverleners, door hun meer gespecialiseerde opleidings- en ervaringsachtergrond, cliënten met psychopathologische problematiek kunnen helpen.

Het onderscheid met de sociaal psychiatrisch verpleegkundige (SPV) is vooral gelegen in het medisch handelen waartoe de SPV, in beperkte mate, bevoegd is en de Psychosociaal Hulpverlener niet. Dit plaatst de SPV in de medische hoek van ziek zijn en beter worden: een positie die de Psychosociaal Hulpverlener niet in wil nemen gezien zijn visie op en benaderingswijze van de cliënt.

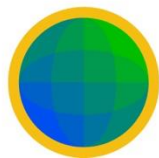
3.6. Beroepscategorieën en beroepsvelden

De diversiteit binnen de beroepsuitoefening is groot. Om dit tot uitdrukking te brengen zijn drie beroepscategorieën benoemd waarin psychosociaal hulpverleners naar de visie van de LVPW werkzaam kunnen zijn:

- Psychosociaal hulpverlener, of psychosociaal counselor;
- Psychosociaal therapeut;
- Psychosociaal trainer.

De verschillen tussen de 'Psychosociaal Werker' en de 'Psychosociaal Therapeut' hebben vooral te maken met de specialisatie van de 'Psychosociaal Therapeut' en daarmee met de diepgang waarmee hij met de cliënt problematiek kan aanpakken. Deze punten zullen in de hoofdstukken 5 en 6 nader worden uitgewerkt.

Voor ieder van deze drie beroepscategorieën worden twee beroepsvelden onderscheiden waarbinnen beroepsbeoefenaren actief kunnen zijn:

- In dienstverband bij een organisatie;
- Zelfstandig praktijkvoerend.

De kwaliteitscriteria die door de LVPW ontwikkeld zijn om het niveau van de beroepsuitoefening van de desbetreffende kandidaat te beoordelen, worden gewogen tegen de achtergrond van deze beroepscategorieën en beroepsvelden.

3.7. Beroepsregister met Deelregisters

Het Beroepsregister is de (computer)administratie waarin alle ter zake doende gegevens van de leden worden bijgehouden. Het beroepsregister bevat drie deelregisters afgestemd op de drie boven vermelde beroepscategorieën en beroepsvelden:

- Psychosociaal Werker/counselor in dienstverband, of zelfstandig praktijk voerend;
- Psychosociaal Therapeut in dienstverband, of zelfstandig praktijk voerend;
- Psychosociaal Trainer in dienstverband, of zelfstandig praktijk voerend.

Leden worden in één of meer deelregisters van het beroepsregister geregistreerd.

3.8. Intentie van geregistreerde leden.

Elk lid van de LVPW voldoet aan de registratiecriteria zoals vastgelegd in het registratiereglement. Zij worden geregistreerd in het Beroepsregister. Zij hebben de intentie om de kwaliteit van hun beroepsuitoefening op een hoog peil te houden of zelfs te vergroten. Om dit te bereiken maken zij gebruik van de criteria die hen door de LVPW daarvoor worden aangereikt zoals het minimaal aantal cliëntcontacturen, stage, scholing, intervisie, supervisie, de mogelijkheid voor cliënten om een klacht in te dienen en visitatie.

3.9. Hbo werk- en denkniveau

De volgende kernbegrippen geven een beeld van het functioneren op hbo-niveau:

Brede professionalisering

Om binnen een organisatie effectief te kunnen en te blijven functioneren en om zelfstandig taken te kunnen uitvoeren, is brede professionalisering vereist. Blijvende scholing is hierbij zwaarwegend.

Multidisciplinaire integratie

Integratief kunnen denken en werken vanuit verschillende vakinhoudelijke disciplines (vanuit het perspectief van beroepsmatig handelen betreffende kennis, inzichten methodieken en vaardigheden).

Toepassing van wetenschappelijke inzichten

De hbo-er dient in staat te zijn om relevante wetenschappelijke inzichten, theorieën, concepten en onderzoeksresultaten toe te kunnen passen bij het oplossen van probleemstellingen.

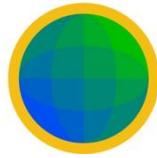
Transfer en brede inzetbaarheid

De beroepsbeoefenaar op het hbo-niveau dient kennis, inzichten en vaardigheden in uiteenlopende beroepssituaties te kunnen toepassen.

Creativiteit en complexiteit in handelen

De hbo-er dient problemen binnen de beroepssituatie, die op voorhand niet duidelijk zijn omschreven en waarop de standaardprocedures niet van toepassing zijn, met professionele kwaliteit tot oplossing te kunnen brengen.

Probleemgericht werken

De hbo-er dient complexe probleemsituaties in de beroepspraktijk zelfstandig te kunnen definiëren en analyseren. Hij dient naar aanleiding hiervan oplossingsstrategieën te kunnen ontwikkelen en toepassen. De effectiviteit van deze strategieën dient hij te kunnen beoordelen en evalueren.

Sociaal communicatieve bekwaamheid

In de sociale context van het beroepsmatige handelen dient hij met anderen te kunnen communiceren en samenwerken. Hij dient te kunnen voldoen aan de eisen die aan het participeren in een beroepsorganisatie worden gesteld.

Gelet op de taakgebieden en de beroepstaken, met de daaraan gekoppelde verantwoordelijkheden van psychosociale hulpverleners, moet worden vastgesteld dat de psychosociaal werkende op hbo-niveau moet kunnen functioneren. De zelfstandigheid van werken en de te dragen verantwoordelijkheden, de vereiste kennis en vaardigheden om met cliënten te kunnen communiceren, het zelfstandig indiceren van cliëntenproblematiek en het begeleiden van de cliënt uit deze problematiek naar andere dimensies van zijn mogelijkheden, zijn elementen waaruit het vereiste hbo-niveau van denken en werken blijkt.

Onlosmakelijk betekent het dat bij de toetsing van kandidaten die voor het lidmaatschap en de daaraan verbonden registratie in het Beroepsregister in aanmerking willen komen, het hbo-niveau van denken en werken moet blijken.

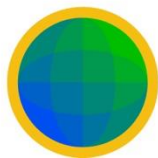
3.10. Psychosociale opleidingsachtergrond

De psychosociale beroepsopleiding, dan wel de opleidingsachtergrond, van kandidaten die voor registratie in het Beroepsregister van de LVPW in aanmerking willen komen, dient te voldoen aan het hbo denk- en werkniveau. Dit betekent dat de desbetreffende kandidaat dient aan te tonen dat hij een brede psychosociale beroepsopleiding op hbo-niveau, of vergelijkbare opleiding, met succes heeft afgerond. Bij vergelijkbare opleidingen worden opleidingen bedoeld binnen de geestelijke gezondheidszorg, of maatschappelijk werk, in een psychosociale richting. Ook kandidaten die een studie 'Psychologie' op hbo-niveau met succes hebben afgerond komen in aanmerking.

Bij de beoordeling en acceptatie van psychosociale opleidingen gaat de LVPW uit van het gegeven of het desbetreffende opleidingsinstituut, op hbo-niveau, is getoetst en op grond daarvan is geaccrediteerd, dan wel toegelaten als lid, van de beoordelende overkoepelende organisatie; of een door de overheid erkende hbo-instelling is;

Indien de psychosociale opleiding van de registratiekandidaat niet aan één van de vorige voorwaarden voldoet, toetst de LVPW de opleidingsachtergrond op basis van de volgende uitgangspunten.

- De psychosociaal werkende dient te beschikken over kennis van de volgende theoretische onderwerpen:
- Ontwikkelingspsychologie;
- Grote stromingen in de psychologie;
- Psychotherapeutische stromingen: bijvoorbeeld Transactionele Analyse, Neurolinguïstisch programmeren, Gedragstherapie, Rationeel Emotieve Therapie;
- Psychopathologie (Basale kennis)
- Indicatiestelling en begeleidingsplanning;
- Communicatie- en counselingmodellen;
- Methodisch werken;
- Groepsdynamische processen;

- Systeemgericht werken;
- Hulpverlening aan doelgroepen: te denken valt aan ouderen, gehandicapten en verslaafden. Hieronder vallen ook cultuurspecifieke en seksespecifieke hulpverlening.

Daarnaast dient de registerkandidaat

- voldoende gewerkt te hebben aan persoonlijke groei en ontwikkeling en aan de beroepsattitude. Deze groei dient voldoende getoetst te zijn met training, leertherapie en/of supervisie.
- te beschikken over vaardigheden op de gebieden van Communicatie en Counseling, Groepsdynamische processen en Systeem gericht werken.
- zijn studie te hebben afgesloten met een scriptie.
- Een op zijn beroepsuitoefening gerichte stage te hebben gevolgd.

3.11. De kwaliteitscriteria, registratievoorwaarden

De kwaliteitscriteria die de LVPW heeft ontwikkeld zijn bedoeld om te kunnen toetsen of het niveau van de beroepsuitoefening van een kandidaat, die lid wil worden en zich daarmee voor opname in het beroepsregister heeft aangemeld, voldoet aan de gestelde normen. Tevens vormen kwaliteitscriteria handvatten om te toetsen of een geregistreerde kandidaat in aanmerking komt voor verlenging van een eerder verleende licentie.

De LVPW heeft de volgende kwaliteitscriteria en voorwaarden benoemd waaraan elk lid minimaal moet voldoen:

- A. een psychosociale of vergelijkbare opleiding op hbo-niveau, zoals verwoord 3.10.
- B. Psychosociaal Therapeuten en Psychosociaal Trainers dienen tevens te voldoen aan de voor deze beroepscategorie geldende aanvullende opleiding en ervaring.
- C. inleveren van een verklaring omtrent gedrag en een referentie over het beroepsmatige functioneren;
- D. ondertekenen van de LVPW-verklaring;
- E. het realiseren van minimaal 330 cliënt contacturen per jaar
- F. het afsluiten van een beroeps- en bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering
- G. voldoen aan de voorwaarden voor praktijkvoering;
- H. de vereisten van visitatie zoals geformuleerd in het registratiereglement
- I. een op de beroepscategorie gerichte stage of werkervaring te hebben voltooid van tenminste 400 uren

3.12. Licentie

Leden waarbij de registratiecommissie heeft vastgesteld dat zij voldoen aan de kwaliteitseisen die de LVPW stelt worden voor registratie voorgedragen aan het Algemeen Bestuur. Indien het Algemeen Bestuur deze voordracht overneemt wordt hen een licentie voor een periode van drie jaar verleend voor een A - registratie en voor de duur van twee jaar voor de B- registratie (zie registratiereglement).

3.13. Criteria voor verlenging van de licentie

Na de periode van twee jaar doet de Registratiecommissie onderzoek of de eerder verleende licentie kan worden verlengd. Voor dit onderzoek dient de licentiehouder te kunnen aantonen dat hij voldoet aan de eisen zoals omschreven in het registratiereglement.

3.14. Leden van de LVPW

De vereniging kent leden in opleiding en geregistreerde leden.

A. Leden in opleiding

Leden in opleiding zijn leden die het beroep van Psychosociaal Werkende ambiëren, maar wat betreft de registratiecriteria nog niet kunnen voldoen aan de door de LVPW gestelde criteria voor de Psychosociaal Werkende. Zij hebben aangegeven dat zij als student zijn ingeschreven aan één van de opleidingen tot psychosociaal werkende, of een vergelijkbare opleiding op hbo-niveau (bijvoorbeeld een opleiding binnen de geestelijke gezondheidszorg, maatschappelijk werk in een psychosociale richting, of studie psychologie).

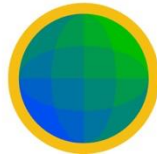
Leden in opleiding hebben geen stemrecht en mogen niet naar buiten treden met de naam van de vereniging.

Na het afstuderen wordt het aspirant-lidmaatschap omgezet in het geregistreerd lidmaatschap, indien een lid na de opleiding wel voldoet aan de registratie-eisen.

B. Geregistreerde leden

Personen die een psychosociale of vergelijkbare opleiding op ten minste HBO niveau met succes hebben afgerond en voldoen aan de overige registratie-eisen kunnen lid worden van de LVPW.

Geregistreerde leden mogen met de verenigingsnaam en het logo naar buiten treden.

4. Psychosociaal hulpverlener

4.1. Definitie 'Psychosociaal hulpverlener'

De psychosociaal hulpverlener begeleidt mensen met psychosociale problemen op individuele basis en/of in groepsvorm hulp.

4.2. Functieomschrijving psychosociaal hulpverlener

4.2.1. Algemeen

De functie van de psychosociaal hulpverlener bestaat uit het geheel aan taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden die hij binnen de gezondheidszorg heeft. De psychosociale hulpverlener beoogt de autonomie, het welbevinden en het functioneren van de desbetreffende cliënt(en) te optimaliseren dan wel in stand te houden. Op deze manier draagt de psychosociale hulpverlener bij aan de gezondheidszorg in het algemeen.

De psychosociale hulpverlener verleent hulp aan iedereen ongeacht leeftijd, levensfase, sekse, sociale of economische status, cultuur, ras en levensovertuiging.

4.2.2. De functie-inhoud

a. De werkvelden

Het werkveld van de psychosociaal hulpverlener is breed. Zij kunnen in uiteenlopende organisaties actief zijn. Mensen met specifieke psychosociale problematiek vinden meestal op verwijzing hun weg naar dergelijke organisaties. De psychosociaal hulpverlener zal zich over het algemeen, wat betreft aard en inhoud van de van hem verlangde werkzaamheden, voegen naar de algemene voorwaarden en uitgangspunten van de organisatie waar hij of zij werkt. Vakinhoudelijk echter zal hij zich richten naar en uitgaan van de eisen die beroepsinhoudelijk en ethisch vanuit de LVPW worden gesteld.

Anderzijds is er een groep zelfstandig praktijkvoerende psychosociaal hulpverleners die op een breed terrein van psychosociale problematiek werkzaam zijn.

b. De aard van de hulpverlening

De Psychosociaal Hulpverlener heeft door zijn opleiding inzicht verworven in psychosociale problematiek. Hij is geschoold om de actuele psychosociale problematiek met de desbetreffende cliënt methodisch aan te pakken en de ontwikkeling van de persoonlijke groei te stimuleren. .

Het algemene niveau van werken van de Psychosociaal Hulpverlener richt zich op inzicht verhogende begeleiding. De methodische benadering van de Psychosociaal Hulpverlener is daarop aangepast. De Psychosociaal Hulpverlener streeft geen diepe persoonlijkheidsverandering van de cliënt na. Een dergelijk doel is voorbehouden aan Psychosociaal Therapeuten en Psychosociaal Trainers.

De Psychosociaal Hulpverlener gebruikt bij zijn hulpverlening gesprekstechnieken (counseling) als basismethode. Daarnaast staan de Psychosociaal Hulpverlener, afhankelijk van de problematiek, diverse ondersteunende methoden van werken ter beschikking. Methoden die helpen bij resocialisatie (zoals het aanbrengen van dagstructuur), ontspanningsoefeningen en modellen uit diverse psychotherapeutische richtingen, die als handvat kunnen dienen voor, onder andere, nieuw begrip en voor het herkaderen van bepaalde overtuigingen, zijn als voorbeelden daarvan te noemen. De Psychosociaal Hulpverlener waakt ervoor dat de focus van het werk gericht blijft op begeleiding naar het leren omgaan en hanteren van psychosociale problematiek. Door de psychosociale begeleiding ontstaat er ruimte voor ander gedrag en voor

een daadwerkelijke verandering van de persoonlijke, de sociale en/of de maatschappelijke situatie.

De hulpverlening is holistisch te noemen omdat de Psychosociaal Hulpverlener aandacht heeft voor alle aspecten van de cliënt: zowel de emotionele, mentale als lichamelijke en voor de systemen waarvan hij deel uit maakt. Er wordt ook aandacht besteed aan de persoonlijke geschiedenis, aan vroegere en huidige gebeurtenissen en mogelijke toekomstige ontwikkelingen.

De hulpverlening is integrerend omdat de cliënt het geleerde kan inpassen in zijn leven. Integratie zal in het algemeen blijken uit veranderend gedrag, uit toegenomen welbevinden, een versterkte autonomie en uit een verbetering van het dagelijkse functioneren.

De hulpverlening is zingevend in die zin dat de cliënt in het proces dat hij met de hulpverlener aangaat, een andere visie kan ontwikkelen op diverse terreinen van zijn leven.

Het motiverende en activerende karakter van de hulpverlening stimuleert cliënten om een actieve houding aan te nemen, waarmee zij verantwoording (her)nemen voor hun eigen leven. Daardoor kunnen zij leren dat zij in staat zijn invloed uit te oefenen: op zichzelf, de ander en de gegeven omstandigheden.

c. De aanpak van de hulpverlening

Na de kennismaking en de registratie van persoonsgegevens, begint de Psychosociaal Hulpverlener de hulp met een anamnese. In deze anamnese wordt de actuele situatie van de cliënt verkend. De probleemstelling en de hulpvraag worden vastgesteld. Bij verdere exploratie worden de probleemgebieden en de onderliggende mogelijke oorzaken bepaald. Op basis hiervan wordt de cliënt eventueel verwezen, of worden een begeleidingsplan en een werkcontract gemaakt. Deze bevatten afspraken over het te verwachten aantal gesprekken en de wijze waarop de voortgang van de hulp kan worden geëvalueerd.

De hulpverlening krijgt gestalte doordat de Psychosociaal Hulpverlener in interactie treedt met zijn cliënt, waardoor een persoonlijk proces op gang komt. Door de daarmee gepaard gaande leerervaring zal de beleving van de oorspronkelijke problematiek veranderen. De lichamelijke en psychische balans wordt daarbij zodanig beïnvloed, dat de cliënt hiervan een positieve wending zal gaan ervaren, hetgeen o.a. blijkt uit ander gedrag. Tegelijkertijd ontstaat ruimte door daadwerkelijke verandering van de beleving van de persoonlijke en/of de sociaal-maatschappelijke situatie.

4.2.3 Preventie van psychosociale problematiek

Preventie van psychosociale problematiek is onderdeel van de functie van de Psychosociaal Hulpverlener. Psychosociale hulpverlening werkt preventief omdat de cliënt naar aanleiding van zijn specifieke psychosociale hulpvraag, een proces van persoonlijke groei en ontwikkeling aangaat. Onder invloed van dit proces leert de cliënt zichzelf ook bij nieuwe problemen te helpen.

Anderzijds is de Psychosociaal Hulpverlener door zijn brede opleiding in staat om preventie van psychosociale problematiek te bevorderen. Daarbij kan worden gedacht aan voorlichtende taken en overdracht in de zin van het bevorderen van persoonlijke groei en ontwikkeling voor personen en groepen die daar om vragen.

4.2.4 De relatie met andere hulpverleners

De Psychosociaal Hulpverlener staat open voor communicatie met andere hulpverleners. Als de Psychosociaal Hulpverlener, om wat voor reden dan ook, de hulpvrager niet kan helpen, verwijst hij, desgewenst, de cliënt naar een andere hulpverlener.

4.2.5 Afgrenzing van het werkterrein van de Psychosociaal Hulpverlener

Indien naar het inzicht van de Psychosociaal Hulpverlener een lichamelijk onderzoek noodzakelijk is, verwijst hij de cliënt naar een huisarts voor een medische diagnose.

Indien het noodzakelijk is om de oorzaken van psychosociale problematiek van de cliënt op te helderen verwijst de Psychosociaal Hulpverlener de cliënt naar een Psychosociaal Therapeut, of een andere gespecialiseerde hulpverlener. Ernstige psychische en/of psychopathologische problematiek behoren niet tot het werkgebied van de Psychosociaal Hulpverlener, maar tot die van psychotherapeuten en psychiaters. Psychosociaal Hulpverleners beschikken over voldoende kennis en ervaring om dergelijke problematiek te herkennen. Cliënten met dergelijke problematiek worden verwezen.

4.2.6 Grenzen van de verantwoordelijkheid

De Psychosociaal Hulpverlener is er zelf voor verantwoordelijk dat de aard van zijn psychosociale hulpverlening zich aansluit bij, of conform verloopt met, vorm en inhoud van de hulpverlening die in deze functieomschrijving is beschreven en die verder is uitgewerkt in de taakgebieden en de beroepstaken in dit hoofdstuk. Hierop is elke bij de LVPW geregistreeerde Psychosociaal Hulpverlener aanspreekbaar. Hij is tevens aanspreekbaar op het naleven van de beroepscode van de LVPW.

Indien een cliënt door de werkwijze van de Psychosociaal Hulpverlener schade ondervindt omdat deze zich niet houdt aan de functieomschrijving of de beroepscode, kan de Psychosociaal Hulpverlener door de Klachtencommissie ter verantwoording worden geroepen.

De Psychosociaal Hulpverlener kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor de aard van het verloop van de hulpverlening als de cliënt zich niet laat motiveren en activeren om aan de hand van de adviezen en de aangereikte technieken bezig te zijn. De Psychosociaal Hulpverlener kan ook niet verantwoordelijk worden gesteld voor de leefwijze van de cliënt en de daaruit voortvloeiende gevolgen voor het verloop van de hulpverlening.

4.3 . Algemene taakgebieden en beroepstaken

4.3.1 Taakgebieden

Ondanks het feit dat het psychosociale beroepsveld zeer divers is, zijn er in grote lijnen toch een aantal algemene taakgebieden en daaraan verbonden beroepstaken te onderscheiden:

- directe psychosociale begeleiding;
- indirecte, ondersteunende taken bij de begeleiding;
- voorlichting en preventieve zorg.

4.4. Beroepstaken per taakgebied

4.4.1 Directe psychosociale begeleiding

In het taakgebied van de psychosociale begeleiding worden de volgende beroeps-taakgroepen onderscheiden: Taken met betrekking tot:

- a. de intake;
- b. de feitelijke begeleiding;
- c. de evaluatie van de begeleiding;
- d. de afbouw en beëindiging van de begeleiding.

a. Taken met betrekking tot de intake

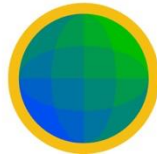
De Psychosociaal hulpverlener

- creëert een situatie waarbinnen de cliënt zich gezien en gehoord weet;
- legt de personalia van de cliënt vast;
- begeleidt de cliënt bij het onder woorden brengen en het verduidelijken van de actuele problematiek;
- ondersteunt de cliënt bij het onder woorden brengen van zijn probleemstelling en de daaraan verbonden vraagstelling;
- bevraagt de leefstijl van de cliënt;
- onderzoekt het netwerk van de cliënt;
- bevraagt zijn persoonlijke geschiedenis en zijn familiegeschiedenis;
- toont in de manier waarop hij omgaat met de cliënt zijn deskundige beroepshouding: dit heeft betrekking op zijn beroepsgeheim, op de onderlinge relatie cliënt/hulpverlener, op het cliëntendossier, op het maken van onderlinge afspraken, op de mogelijkheid van de cliënt om met klachten over de begeleiding om te gaan;
- laat in zijn gedrag ten opzichte van de cliënt en in zijn manier van interveniëren en observeren zijn psychosociale professionele kwaliteiten zien;
- maakt een inschatting over de beschikbare mogelijkheden van de cliënt voor psychosociale begeleiding;
- analyseert en indiceert de aard van de psychosociale problematiek;
- herkent symptoombeelden die passen bij ernstige psychische en/of psychopathologische problematiek die niet tot zijn werkgebied behoren;
- begeleidt de cliënt bij de herdefiniëring van de problematiek;
- maakt een inschatting over de kans op succes van zijn specifieke werkwijze met de desbetreffende cliënt;
- stelt samen met de cliënt hulpverleningsovereenkomst op waarin afspraken worden opgenomen over de begeleiding, over het vaststellen van de voortgang van het proces van de cliënt en over de verwachtingen ten aanzien van de actieve betrokkenheid van de cliënt;
- stelt samen met de cliënt vast of er na deze intake, een wederzijdse wens en bereidheid is om het begeleidingsproces aan te gaan;
- verwijst de cliënt, indien één van de partijen na de intake het begeleidingsproces niet wil aangaan, of als er bij de cliënt andersoortige problematiek is gebleken die niet tot zijn werkgebied behoren, naar een andere hulpverlener.

. Taken met betrekking tot de begeleiding

De Psychosociaal Hulpverlener

- stelt, op basis van de hulpverleningsovereenkomst, samen met de cliënt een begeleidingsplan op;
- bouwt de vertrouwensrelatie met de cliënt zodanig uit dat open ingegaan kan worden op de problematiek van de cliënt;
- biedt bij zijn begeleiding de cliënt handvatten waarmee deze objectief leert waarnemen, zo dat ruimte ontstaat om o.a. ingeslepen patronen/scenario's aan het licht te brengen;
- intervineert zo dat de cliënt zijn problematiek vanuit andere perspectieven leert zien;
- biedt de cliënt ruimte zichzelf te accepteren, waarderen en vertrouwen;
- reikt de cliënt methoden aan waarmee hij, onder begeleiding en alleen, leert zichzelf te ontspannen;
- zorgt dat de cliënt met de hem geboden technieken beter contact ervaart met het lichaam, inzicht krijgt in en anders leert omgaan met relationele verbanden en krachten;
- creëert een zodanige situatie dat de cliënt leert steun uit de omgeving te mobiliseren;

- creëert een zodanige situatie dat de cliënt leert opnieuw zin te geven aan eigen leven, ook in moeilijke situaties;
- creëert een zodanige situatie dat de cliënt leert voor zichzelf op te komen en ook moeilijke beslissingen durft te nemen;
- creëert een zodanige situatie dat de cliënt zichzelf ook bij toekomstige problemen weet te helpen.

c. Taken met betrekking tot de evaluatie van de begeleiding

De Psychosociaal Hulpverlener

- houdt, uitgaande van het begeleidingsplan, de ontwikkeling van het proces van de cliënt nauwlettend in het oog;
- toetst, aan de hand van wat de cliënt aandraagt en toont in gedrag, het verworven inzicht van de cliënt;
- toetst aan de hand van oefeningen die hij met de cliënt doet, het vermogen van de cliënt om zich te ontspannen, het vermogen om introspectie te plegen en het vermogen om zich daarover te uiten;
- beziet het begeleidingsplan steeds kritisch en stelt het zonodig, samen met de cliënt tussentijds bij;
- evalueert het proces van de cliënt, samen met de cliënt, op het afgesproken tijdstip.

d. Taken met betrekking tot de afbouw van de begeleiding

De Psychosociaal Hulpverlener

- stelt na evaluatie van het proces van de cliënt, samen met de cliënt, vast wanneer en hoe zij de begeleiding zullen afbouwen en stoppen;
- besteedt ruim aandacht aan en activeert de cliënt bij de mogelijkheden die hem ter beschikking staan om te volharden op de ingeslagen weg;
- maakt afspraken met de cliënt voor een eventuele follow-up, een aantal maanden na het laatste consult.

4.2.2 Indirecte, ondersteunende taken bij de begeleiding

In het taakgebied van de individuele psychosociale begeleiding worden de volgende beroepstaakgroepen onderscheiden:

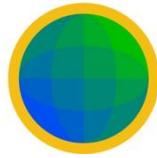
- A. Taken met betrekking tot:
- B. de bereikbaarheid en toegankelijkheid;
- C. de werkruimte;
- D. de taakuitvoering;
- E. de registratie en rapportage;
- F. collegae psychosociaal hulpverleners;
- G. andere disciplines;
- H. de vakbekwaamheid;
- I. de beroepsorganisatie en de beroepsgroep.

A. Taken met betrekking tot bereikbaarheid en toegankelijkheid

De Psychosociaal Hulpverlener

- maakt afspraken over en draagt zorg voor zijn bereikbaarheid;

- zorgt dat de drempel voor de cliënt om hulp te vragen zo laag mogelijk is;
- staat open voor de hulpvraag, ongeacht de leeftijd, sekse, seksuele geaardheid, sociale en economische status, cultuur, ras, levensovertuiging en /of aard van de psychosociale problematiek;
- geeft de cliënt voorlichting over en inzicht in de mogelijkheden van de hulp die hij kan bieden.

B. Taken met betrekking tot de werkruimte

De Psychosociaal Hulpverlener

- zorgt voor een ruime, goed verzorgde en onderhouden werkruimte. Deze ruimte dient daarnaast goed verlicht, verwarmd en geventileerd te zijn;
- zorgt dat de privacy van de cliënt tijdens het consult gewaarborgd is: de ruimte dient qua geluid en zicht te zijn afgeschermd.

C. Taken met betrekking tot de taakuitvoering;

De Psychosociaal Hulpverlener

- neemt niet meer cliënten aan dan hij op verantwoorde manier en met voldoende aandacht kan begeleiden;
- wijst de hulpvraag af indien deze niet aansluit bij zijn deskundigheid als psychosociaal werker;
- draagt zorg voor een zorgvuldige planning van consulten;
- draagt zorg voor informatiemateriaal voor de cliënt betreffende onder andere de bereikbaarheid, het telefonisch spreekuur, de tarieven, de klachtenprocedure;
- zorgt voor de naleving van de beroepscode;
- waarborgt, in het kader van zijn beroepsgeheim, de privacy van de cliënten;
- wisselt gegevens over de cliënt slechts uit met toestemming van de cliënt;
- zorgt voor de naleving van relevante wettelijke bepalingen en regelingen.

D. Taken met betrekking tot de registratie en rapportage;

De Psychosociaal Hulpverlener

- zorgt voor een effectieve (financiële) administratie;
- legt de gegevens van de cliënt vast in een cliëntendossier;
- het cliëntendossier dient tenminste 10 jaar zorgvuldig te worden bewaard;
- maakt een kopie van het dossier indien de cliënt dat wenst;
- zorgt desgewenst bij verwijzing dat de relevante cliëntengegevens, mits daarvoor toestemming is verleend door de cliënt, worden verstrekt aan de nieuwe hulpverlener.

E. Taken met betrekking tot collegae Psychosociaal Hulpverleners;

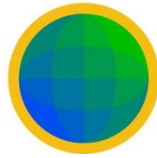
De Psychosociaal Hulpverlener

- onderhoudt een netwerk waardoor verwijzing en waarneming op een eenvoudige wijze mogelijk wordt;
- biedt collegae psychosociaal werkende waar nodig ondersteuning vanuit zijn specifieke deskundigheid en ervaring.

F. Taken met betrekking tot andere disciplines;

De Psychosociaal Hulpverlener

- draagt zo nodig zorg voor overleg met, en voorlichting en rapportage aan andere zorgverleners;
- geeft desgevraagd voorlichting over psychosociale hulpverlening;

- is, vanuit zijn kennis over zijn grenzen aan en mogelijkheden van zijn hulpverlening, op de hoogte van het netwerk van zorgverleners en instanties die zo nodig de gewenste en noodzakelijke hulp kunnen verlenen (de sociale kaart);
- maakt zo nodig actief gebruik van dat netwerk;
- werkt desgewenst mee aan een gestructureerd overleg tussen hulpverleners vanuit verschillende disciplines;
- verstrekt de desbetreffende hulpverlener met toestemming van de cliënt de vereiste informatie die noodzakelijk is voor de verdere begeleiding.

G. Taken met betrekking tot de vakbekwaamheid;

De Psychosociaal Hulpverlener

- bevordert zijn vakbekwaamheid met de minimaal vereiste bij- en nascholing;
- bevordert zijn vakbekwaamheid door het regelmatig lezen van vakliteratuur;
- bevordert de kwaliteit van zijn hulpverlening door kritische zelftoetsing en door intercollegiale toetsing van zijn kennis en handelen;
- houdt zich op de hoogte van de ontwikkelingen binnen zijn vakgebied en volgt de ontwikkelingen binnen de maatschappij die daarop van invloed zijn.

H. Taken met betrekking tot de beroepsorganisatie en de beroepsgroep

De Psychosociaal Hulpverlener

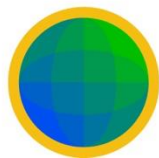
- is lid van de LVPW;
- is medeverantwoordelijk voor en draagt zo mogelijk bij aan de samenwerking binnen de vereniging;
- deelt zijn kennis en ervaring met collegae psychosociaal werkenden door te publiceren en door bij te dragen aan de bij- en nascholing;
- participeert indien mogelijk en zonodig in de stagebegeleiding;
- neemt indien mogelijk en zonodig deel aan onderzoek en onderwijs binnen het psychosociale vakgebied;
- participeert indien mogelijk en zonodig in organisaties van de gezondheidszorg;
- geeft indien mogelijk en zonodig voorlichting.

4.2.3 Voorlichting en preventieve zorg

In het taakgebied van voorlichting en preventie is een aantal beroepstaken te onderscheiden. Deze taken beogen het vergroten van inzicht in het menselijke functioneren in het algemeen bij personen die daar om vragen. Daarnaast kunnen vanuit de specifieke kennis en ervaring van de desbetreffende psychosociaal werker, technieken worden aangeboden waarmee deze personen zelf inzicht en ervaring kunnen opdoen.

De Psychosociaal Hulpverlener

- wijst de cliënt op door hem gesignaleerde factoren, die aanleiding kunnen zijn voor het ontstaan van psychosociale problematiek;
- geeft voorlichting over psychische hygiëne in het algemeen: hij verduidelijkt en bevordert inzicht in processen die met ineffektieve manieren van denken, voelen en waarnemen te maken hebben;
- biedt preventief modellen en technieken aan, waarmee de desbetreffende persoon zijn eigen situatie kan beoordelen en opnieuw kan structureren;
- verstrekt specifieke informatie over het probleemgebied van de cliënt of de cliëntengroep.

4.5. Taakgebieden en beroepstaken i.v.m. praktijkvoering

In deze paragraaf worden alleen die beroepstaken per beroepstaakgebied verder uitgewerkt, waaraan voor de zelfstandig praktijkvoerende Psychosociaal Hulpverlenerpsychosociaal hulpverlener meer speciale voorwaarden worden gesteld, te weten: Taken met betrekking tot:

- A. de praktijkinrichting;
- B. de praktijkvoering;
- C. de financiële administratie;
- D. de bereikbaarheid en waarneming;
- E. intercollegiale contacten;
- F. tot aspirant-leden van de LVPW.

A. Taken met betrekking tot de praktijkinrichting

De Psychosociaal Hulpverlener zorgt

- voor een spreekkamer met een oppervlakte van minimaal 16 m²: deze ruimte dient goed verzorgd en onderhouden te zijn en daarnaast goed geventileerd, verlicht en verwarmd;
- dat de privacy van de cliënt tijdens het consult is gewaarborgd, in die zin dat de ruimte is afgeschermd qua zicht en geluid van andere ruimtes;
- dat er een toilet met een wastafel beschikbaar is;
- dat duidelijk zichtbaar is dat hij LVPW-geregistreerd is.

B. Taken met betrekking tot de praktijkvoering

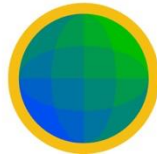
De Psychosociaal Hulpverlener

- maakt aan de LVPW bekend in welke plaats en op welk adres hij praktijk voert;
- zorgt voor duidelijkheid over zijn tarieven;
- maakt van iedere cliënt een cliëntenkaart met minimaal daarop naam, adres, telefoonnummer; deze kaart dient bewaard te blijven in een daartoe bestemd opbergsysteem;
- vermeldt op de cliëntenkaart de data van de consulten en de onderlinge afspraken die zijn gemaakt voor de begeleiding;
- zorgt dat van iedere cliënt de begeleidingsgegevens in een cliëntendossier worden opgenomen;
- zorgt dat de dossiers bij elkaar op een voor hem, maar niet voor derden toegankelijke plaats worden bewaard;
- geeft slechts met toestemming van de desbetreffende cliënt, gegevens door aan derden;
- zorgt dat de cliëntendossiers tien jaar worden bewaard; cliënten hebben het recht hun eigen cliëntendossier in te zien; ook hebben zij recht op een kopie van het dossier;
- licht de cliënt voor over de mogelijkheid om klachten in te dienen bij de Klachtencommissie; hij maakt het telefoonnummer waaronder de commissie bereikbaar is bekend;
- vraagt in voorkomende gevallen de cliënt toestemming om gegevens rond zijn begeleiding te gebruiken voor publicaties en/of lesdoeleinden;
- vraagt de cliënt vooraf toestemming voor het maken van audio- en/of video-opnames.

C. Taken met betrekking tot de financiële administratie

De Psychosociaal Hulpverlener

- verstrekt de cliënt informatie over de vergoedingsmogelijkheden door, onder andere, zorgverzekeraars;
- de tarieven dienen bij voorkeur te zijn afgestemd op de richtprijzen voor consulten van de LVPW; dit laatste punt mede in verband met de vergoedingen van zorgverzekeraars;

- biedt periodiek een rekening aan. Op de rekening dienen de volgende punten te worden vermeld: naam en adres van de cliënt; de consultdatum en de rekeningdatum; de aard van het consult (kennismaking, intake, begeleidingsconsult); consulttarief en het BTW-percentage; het factuurnummer; zijn naam, adres, telefoonnummer; LVPW-registratie;
- bewaart van iedere rekening een kopie;
- stelt de cliënt op de hoogte van het feit dat een consult desgewenst 24 uur van te voren kan worden afgezegd; stelt de cliënt er schriftelijk van op de hoogte dat bij niet nakomen van deze regel de consultprijs in rekening wordt gebracht.

D. Taken met betrekking tot de bereikbaarheid en waarneming

De Psychosociaal Hulpverlener

- zorgt dat hij de cliënt adequate informatie verleent over het (telefonische) spreekuur, over openingstijden, over de bereikbaarheid in het algemeen en over de eventuele waarnemingsregeling;
- zorgt dat hij bij afwezigheid in de praktijk telefonisch (antwoordapparaat, voice mail) bereikt kan worden door cliënten;
- zorgt dat bij uitzondering, bijvoorbeeld in periodes van ziekte of vakantie, zijn werk wordt waargenomen door een collega; deze collega dient bijvoorkeur ook geregistreerd te zijn bij de LVPW en in dezelfde regio te wonen;
- zorgt dat er met de waarnemer duidelijke afspraken bestaan over de tarieven;
- zorgt dat bij langere afwezigheid de cliëntenkaart en het cliëntendossier beschikbaar zijn voor de waarnemer, mits de cliënt hiervoor toestemming heeft verleend.
- zorgt dat naam en adres van zijn waarnemer bekend zijn bij zijn familie, zodat deze in geval van overlijden van de Psychosociaal Hulpverlener de waarnemer op de hoogte kan stellen, die de afhandeling van het overlijden in de richting van de cliënten verzorgt conform art. 3.5 lid g van de Beroepscode.

E. Taken met betrekking tot de intercollegiale contacten

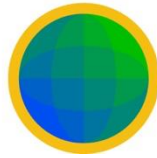
De Psychosociaal Hulpverlener

- houdt actief contact met een aantal collegae in zijn regio. Deze contacten zijn noodzakelijk om door intercollegiale toetsing zicht te krijgen op de kwaliteit van het eigen psychosociale werk; daarnaast is het intercollegiale contact een noodzaak in verband met waarneming en bereikbaarheid.

F. Taken met betrekking tot leden in opleiding van de LVPW

De Psychosociaal Hulpverlener

- is in principe bereid om aspirant-leden van de vereniging binnen zijn praktijk als stagiair te begeleiden.

5. Psychosociaal Therapeut

5.1. Definitie

De Psychosociaal Therapeut is een hulpverlener die mensen met psychosociale problemen begeleidt. Hij verleent individueel en/of in groepsvorm hulp. Hij is in staat zijn cliënt bij een diepgaand persoonlijk veranderingsproces en/of cliëntengroepen bij het groepsproces te begeleiden.

5.2. Algemeen

De definitie en uitgangspunten rond psychosociaal werk, zoals de functieomschrijving, die aan de orde zijn gesteld in de hoofdstukken 2 en 3 zijn ook van toepassing op de Psychosociaal Therapeut.

De psychosociaal therapeut, kan evenals de psychosociaal werker werkzaam zijn in dienstverband bij een (welzijns)organisatie of zelfstandig een praktijk voeren.

De psychosociaal therapeut heeft aanvullende scholing genoten rond een specifieke methodische benaderingswijze van psychosociale problematiek. Op basis van deze kennis en ervaring is de Psychosociaal Therapeut in staat om de cliënt te begeleiden bij een diepgaand veranderingsproces. Door de ervaringen leert de cliënt de oorspronkelijke problematiek anders te beleven en te verwerken, hetgeen zich uit in een toenemend welzijn en doelgericht gedrag.

In verband met de vereiste aanvullende scholing worden voor deze beroepscategorie speciale voorwaarden gesteld. De criteria die hierop betrekking hebben zijn uitgewerkt in het Registratiereglement.

5.3. Beroeps(deel)register voor Psychosociaal Therapeut

De Psychosociaal Therapeut die onder de vlag van de LVPW naar buiten treedt, dient opgenomen te zijn in het Beroepsregister: deelregister Psychosociaal Therapeuten. Voor opname in dit register dient deze psychosociaal werkende te functioneren binnen de grenzen die in dit Beroepsprofiel en in de Beroepscode worden beschreven. Hij dient te voldoen aan alle registratievoorwaarden die op basis van dit Beroepsprofiel zijn gesteld.

5.4. Taakgebieden en beroepstaken

5.4.1. Taakgebieden

De taakgebieden van de Psychosociaal Therapeut komen overeen met de taakgebieden genoemd in hoofdstuk 3:

- directe psychosociale begeleiding;
- indirecte, ondersteunende taken bij de begeleiding;
- voorlichting en preventieve zorg.

5.4.2. Beroepstaken per taakgebied

De beroepstaken per taakgebied die in hoofdstuk 3 worden genoemd, zijn in grote lijnen gelijk voor de Psychosociaal Therapeut. Verschil is dat voor de Psychosociaal Therapeut geldt dat hij,

- bij de 'taken met betrekking tot de begeleiding', de cliënt begeleidt bij het onder ogen zien, exploreren, doorvoelen en herkaderen van beladen psychische inhouden.
- bij de 'taken met betrekking tot de praktijkvoering', in de naam van de praktijk, in de voorlichting aan de cliënt en in publicaties over de praktijk, duidelijk dient te maken welke

LVPW

behandelmethode of specialisatie hij bij de psychosociale hulpverlening toepast en ervoor zorgdraagt dat deze behandelmethoden zijn gemeld bij de LVPW.

6. De Psychosociaal Trainer

6.1. Definitie 'Psychosociaal Trainer'

De Psychosociaal Trainer is een bij de LVPW geregistreerde Psychosociaal Werker, of Psychosociaal Therapeut, die specifiek is geschoold om in groepsverband te werken. De Psychosociaal Trainer is multidisciplinair inzetbaar binnen groepen, teams en organisaties.

6.2. Algemeen

De definitie en uitgangspunten rond psychosociaal werk, zoals de functieomschrijving, die aan de orde zijn gesteld in de hoofdstukken 2 en 3 zijn ook van toepassing op de Psychosociaal Trainer.

Datgene wat in de hoofdstukken 2 en 3 van het beroepsprofiel wordt opgemerkt ten aanzien van de plaats binnen de gezondheidszorg en de werkvelden, is ook van toepassing op de Psychosociaal Trainer. Het werkveld van de Psychosociaal Trainer is breed. De Psychosociaal Trainer kan trainingen aanbieden in eigen praktijk, freelance aan een organisatie en/of in dienst van een organisatie.

De Psychosociaal trainer is gespecialiseerd in het begeleiden van personen in groepsverband. Deze personen krijgen in de situatie van de groep (team, organisatie) inzicht in eigen en elkaars gedragspatronen, leren nieuw gedrag te ontwikkelen en/of complexe vaardigheden ten uitvoer te brengen. De Psychosociaal Trainer is daarbij in staat het groepsproces zodanig te begeleiden dat het functioneren van de groep kan optimaliseren ten aanzien van het gestelde doel.

De trainer is in staat, mede afhankelijk van zijn deskundigheid als Psychosociaal Werker of Psychosociaal Therapeut, zich in te zetten voor persoonlijke groei- en ontwikkelingsgroepen, voor groepen van personen met specifieke psychosociale problematiek, voor het begeleiden van teams en organisaties. Het leren bestaat uit een combinatie van inzicht, kennis en ervaring op basis van een specifiek instructieprogramma en/of van een specifieke methode of benaderingswijze.

6.3. Beroeps(deel)register voor Psychosociaal Trainers

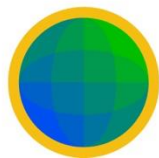
De Psychosociaal Trainer die onder de vlag van de LVPW naar buiten treedt, dient opgenomen te zijn in het Beroepsregister: deelregister voor Psychosociaal Trainers. Voor opname in dit register dient de PST te functioneren binnen de grenzen die in het Beroepsprofiel en in de Beroepscode worden beschreven. Hij dient te voldoen aan alle registratievoorwaarden, die op basis van dit Beroepsprofiel zijn gesteld.

6.4. Taakgebieden en beroepstaken

Het beroepsveld van de Psychosociaal Trainer is zeer divers. Toch zijn er in grote lijnen een aantal algemene taakgebieden en daaraan verbonden beroepstaken te onderscheiden.

6.4.1 Taakgebieden

- G. directe psychosociale groepsbegeleiding
- H. indirecte, ondersteunende taken bij de groepsbegeleiding
- I. voorlichting en preventieve zorg

6.4.2 Beroepstaken per taakgebied

A. Directe psychosociale groepsbegeleiding

De in hoofdstuk 3 uitgewerkte beroepstaken voor het taakgebied van de 'directe psychosociale begeleiding' van de individuele cliënt, gelden tevens voor de Psychosociaal Trainer, met dien verstande dat deze taken ook van toepassing zijn op de groep.

B. Indirecte, ondersteunende taken bij de groepsbegeleiding

De in hoofdstukken 2, 3 en 4 genoemde beroepstaakgebieden van de Psychosociaal Hulpverlener en, betreffende de 'indirecte, ondersteunende taken bij de begeleiding' van de individuele cliënt, gelden tevens voor de taakgebieden van de Psychosociaal Trainer, met dien verstande dat deze taken ook van toepassing zijn op de groep.

C. voorlichting en preventieve zorg

De taken die betrekking hebben op voorlichting en preventieve zorg, zoals uitgewerkt voor de Psychosociaal Hulpverlener voor de individuele cliënt, gelden tevens voor de taakgebieden van de Psychosociaal Trainer. Met dien verstande dat deze taken ook van toepassing zijn op de groep.

6.4.3. Aanvullende taken voor de psychosociaal trainer

In het kader van deze paragraaf, worden alleen die beroepstaakgebieden verder uitgewerkt, waaraan voor de Psychosociaal Trainer in verband met het groepswerk speciale voorwaarden worden gesteld, te weten:

Taken met betrekking tot:

- J. de groepsruimte;
- K. verzorging;
- L. ondersteunend materiaal

A. Taken met betrekking tot de groepsruimte

De Psychosociaal Trainer zorgt

- voor een groepsruimte met een oppervlakte die is aangepast aan de grootte van de groep. Deze ruimte dient goed verzorgd en onderhouden te zijn en daarnaast rookvrij, goed geventileerd, verlicht en verwarmd;
- dat de privacy van de groep tijdens de groepsbijeenkomst is gewaarborgd: de ruimte is qua zicht en geluid van andere ruimtes afgeschermd;
- voor voldoende trainingsattributen zoals: geluidsinstallatie, projectieapparatuur, flap over, teken / schrijfmateriaal, papier, kussens / matrassen, tissues;
- dat er voldoende sanitaire ruimte is.

B. Taken met betrekking tot de verzorging

De Psychosociaal Trainer zorgt

- Voor EHBO-materiaal;
- tijdens de training voor voldoende pauzes;
- dat de groep de beschikking heeft over water, koffie en thee.

Taken met betrekking tot ondersteunend materiaal

De Psychosociaal Trainer zorgt voor relevant materiaal, zoals handouts, werkformulieren, audio- en videomateriaal, CD-Roms.

De taken die betrekking hebben op voorlichting en preventieve zorg, zoals uitgewerkt voor de Psychosociaal Hulpverlener voor de individuele cliënt, gelden tevens voor de taakgebieden van de Psychosociaal Trainer. Met dien verstande dat deze taken ook van toepassing zijn op de groep.